

การเลือกตั้งเมียนมาร์ 8 พฤศจิกายน 2558 Myanmar General Election, 8th November 2015

ธดา สิทธิธาดา¹ และจิตติพงษ์ มีทอง²

¹กลุ่มวิชาอาเซียนศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

²สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Siththada@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอผลงานวิจัยเรื่อง ฐานข้อมูลของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการเมืองการปกครองของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ 2) เพื่อศึกษาความหลากหลายทางกลุ่มชาติพันธุ์ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ 3) เพื่อศึกษาสังคมและวัฒนธรรมของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และ 4) เพื่อศึกษาระบบโครงสร้างขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การเรียบเรียง และรวบรวมข้อมูลเอกสารจากแหล่งต่าง ๆ ให้มากที่สุดในทุกประเด็นให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ การเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม ในส่วนของบทความนี้จะนำเสนอข้อมูลของวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ของงานวิจัย คือ ฐานข้อมูลพัฒนาการด้านการเมืองการปกครองของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในบทความนี้เป็นกรนำเสนอเกี่ยวกับความเชื่อเรื่อง “การเลือกตั้งเมียนมาร์ 8 พฤศจิกายน 2558”

คำสำคัญ: เมียนมาร์, ประชาคมอาเซียน, การเลือกตั้ง

Abstract

This article presents results of the database of the Republic of the Union of Myanmar for supporting ASEAN community. The objectives of the study were 1) to study the politic development of the Republic of the Union of Myanmar; 2) to study the diverse ethnic groups of the Republic of the Union of Myanmar; 3) to study social and culture of the Republic of the Union of Myanmar; and 4) to study the infrastructure for the ASEAN economic community of the Republic of the Union of Myanmar. This study was the qualitative research, focus on the content and document analysis includes information from various sources. Make the most of every issue provides comprehensive research objectives. The data used in this study included the in-depth interview and focus group. This article was the contents of the first objective that was database of the politic development of the Republic of the Union of Myanmar for supporting ASEAN community, and this article focus on Myanmar general election, 8th November 2015

Keywords: Myanmar, ASEAN community, general election

1. บทนำ

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกาศการรวมกลุ่มประเทศแบบภูมิภาคนิยมครั้งยิ่งใหญ่ คือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน (Association of South East Asian Nations: ASEAN) ซึ่งในขณะนี้ มีประเทศสมาชิกรวมทั้งหมด 10 ประเทศ ซึ่งมีประเทศผู้ร่วมก่อตั้งเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ส่วนประเทศที่ได้ทยอยเข้าร่วมเป็นสมาชิก ได้แก่ บรูไน เวียดนาม ลาว เมียนมาร์ และกัมพูชา โดยมีข้อกำหนดการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในการรวมกลุ่มครั้งนี้ว่าจะต้องเป็นประเทศที่มีอาณาเขตอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นซึ่งในความเป็นจริงยังมีประเทศอีกหนึ่งประเทศที่สามารถเข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียนได้และได้ทำการสมัครเป็นสมาชิกอาเซียนแล้วเมื่อปี พ.ศ. 2554 แต่ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนยังไม่มีฉันทามติในการพิจารณารับเข้าเป็นสมาชิกอย่างเป็นทางการ นั่นคือ ประเทศติมอ เลสเต จึงยังเป็นเพียงประเทศผู้สังเกตการณ์ต่อไป จากการเข้าร่วมเป็นสมาชิกอาเซียนเพื่อการพัฒนาภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในครั้งนี้ อาเซียนต้องเผชิญกับความหลากหลายในบริบทต่างๆ มากมายของแต่ละประเทศสมาชิกโดยเฉพาะกลุ่มประเทศด้อยพัฒนา (Underdevelopment countries) ที่เรามักจะเรียกว่า “CLMV” คือ กัมพูชา (Cambodia) ลาว (Lao) เมียนมาร์ (Myanmar) และเวียดนาม (Vietnam)

หนึ่งในประเทศกลุ่ม “CLMV” หรือที่เรียกว่า “กลุ่มอาเซียนใหม่” เป็นกลุ่มประเทศที่มีการขับเคลื่อนโครงสร้างภายในประเทศทุกภาคส่วนที่น่าจับตามองและมีกรกล่าวถึงอย่างมากในเรื่องความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ และประเด็นในเรื่องการประกาศเลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 ที่ผ่านมานั้นคือ ประเทศเมียนมาร์ ซึ่งได้เข้าสู่การเป็นสมาชิกอาเซียนเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 (เข้าพร้อมลาว) พร้อมกับการถูกจับตามองเป็นอย่างมากในประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนทางการเมืองภายในประเทศ สืบเนื่องจากเมียนมาร์ปกครองโดยทหารที่มาจากการล้มล้างระบอบประชาธิปไตย ดังนั้น จึงถูกนานาชาติในประเทศตะวันตกภายใต้การนำของสหรัฐอเมริกาและยุโรปกดดันอย่างหนักโดยการลงโทษทางเศรษฐกิจด้วยมาตรการต่างๆ อย่างต่อเนื่องนับสิบปี กอปรกับที่เมียนมาร์เป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์เป็นจำนวนมากจนก่อให้เกิดปัญหาความมั่นคงมาอย่างยาวนาน เมียนมาร์ตั้งอยู่ในทิศตะวันตกเฉียงใต้ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ระหว่างที่ราบสูงอินโดจีนและคาบสมุทรมลายู โดยมีพื้นที่ 678,500 ตารางกิโลเมตร (ขนาดใหญ่กว่าประเทศไทยประมาณ 1.3 เท่า) มีพื้นที่น้ำ 20,760 ตารางกิโลเมตร และพื้นที่ดิน 657,740 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศต่าง ๆ คือ ทิศตะวันออกติดกับประเทศลาวและประเทศไทย ทิศเหนือและทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดต่อกับเขตการปกครองตนเองทิเบต และแคว้นยูนนานของจีน ส่วนทิศใต้ติดกับอ่าวเบงกอล ทะเลอันดามัน และประเทศไทย ทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดกับประเทศอินเดียและประเทศบังกลาเทศ และทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดกับประเทศไทย⁵⁵ เมียนมาร์เป็นประเทศที่มีขนาดพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับที่ 2 ในประเทศสมาชิกอาเซียน จากภาพรวมการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของเมียนมาร์ยังมีปัญหาเรื่องชาติพันธุ์ ประเด็นภูมิหลังทางศาสนาและเชื้อชาติที่แตกต่างกันที่ส่งผลต่อความมั่นคงภายในประเทศซึ่งในปัจจุบันยังไม่ได้ให้สิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนาหรือความเชื่อซึ่งจะเป็นกุญแจสำคัญสู่ความสงบสุขในระยะยาว ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนโยบายของรัฐในปัจจุบัน คือ การแยกจากกันของชาวพุทธ และชุมชน มุสลิม ในรัฐยะไข่ ยังมีการทำลายไม้กางเขนของชาวคริสต์ในรัฐชิน องค์กรจากภายนอกภูมิภาคอาเซียนแสดงความกังวลเชิงลึกกว่าปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนและความขัดแย้งกับกลุ่มชาติพันธุ์ในเมียนมาร์ยังคงเป็นประเด็นที่สำคัญมาก⁵⁶ ดังนั้น งานวิจัยเล่มนี้จึงมุ่งประเด็นการจัดทำฐานข้อมูลของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (Database of republic of the Union of Myanmar for supporting ASEAN Community) ทั้งในด้านพัฒนาการการเมืองการปกครองจากเหตุการณ์ทางทหารสู่ประชาธิปไตย ภาพรวมด้านความหลากหลายทางกลุ่มชาติพันธุ์ สังคมและวัฒนธรรม รวมถึงข้อมูลระบบโครงสร้างขั้นพื้นฐานจึงเป็นประเด็นที่พลเมืองอาเซียนต้องรับทราบข้อมูลเพื่อรองรับการเปิดประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน เพื่อสร้างความเข้าใจในบริบทของเมียนมาร์และเพื่อเป็นพื้นฐานข้อมูลอย่างรอบด้านในการทำความรู้จักกับเมียนมาร์ในฐานะประเทศเพื่อนบ้านของไทยต่อไป

⁵⁵ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. คู่มือ การค้าและการลงทุน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์. (กรุงเทพฯ: สำนักข่าวพาณิชย์ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2555). หน้า 2-3.

⁵⁶ Chin Human Rights Organization. THEMATIC BRIEFING: The state of freedom of religion or belief for Chin in Burma/Myanmar. (Chiang Mai, Thailand: Phrasing Post Office, 2014). P. 16

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการเมืองการปกครองของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
- 2.2 เพื่อศึกษาความหลากหลายทางกลุ่มชาติพันธุ์ของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
- 2.3 เพื่อศึกษาสังคมและวัฒนธรรมของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
- 2.4 เพื่อศึกษาระบบโครงสร้างขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของสาธารณรัฐแห่งสหภาพ

เมียนมาร์

3. ขอบเขตการศึกษาวิจัยสังคมและวัฒนธรรมของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

การศึกษาประเด็นด้านสังคมและวัฒนธรรมของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เป็นวัตถุประสงค์ในข้อที่ 3 ในงานวิจัยเรื่อง ฐานข้อมูลของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (Database of republic of the Union of Myanmar for supporting ASEAN Community) โดยศึกษาจากกรอบแนวคิดการวิจัยที่ผ่านกระบวนการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิรวมถึงการสนทนากลุ่มเพื่อนำมาเรียบเรียงสรุปประเด็นที่ควรนำมาเป็น “ฐานข้อมูลสังคมและวัฒนธรรมของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์” มีรายละเอียดซึ่งเป็นกรอบแนวคิดในการนำเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1 ความเชื่อและศาสนา ศึกษาประเด็น การนับถือพระพุทธศาสนา การนับถือสิ่งเหนือธรรมชาติ รวมถึงข้อมูลความเชื่ออื่น ๆ

3.2 ศิลปะและวัฒนธรรม ศึกษาประเด็น วัฒนธรรมทางภาษา วัฒนธรรมการแต่งกาย วัฒนธรรมการกิน วัฒนธรรมการกินหมาก และงานศิลปกรรมต่าง ๆ

3.2 ประเพณีที่สำคัญ ศึกษาประเด็น ประเพณีเกี่ยวกับวิถีชีวิต ประเพณีเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ประเพณี 12 เดือน ประเพณีที่สำคัญอื่น ๆ งานทำบุญทอดกฐินของชาวเมียนมาร์ในประเทศไทย กรณีศึกษา สำนักสงฆ์เขาน้อย อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ภาพรวมประเพณีเมียนมาร์จากมุมมองของแรงงานเมียนมาร์ในประเทศไทย

3.4 การจัดการศึกษา ศึกษาประเด็น ระบบการจัดการศึกษาของเมียนมาร์ องค์กรนโยบายการศึกษาของเมียนมาร์

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานข้อมูลสังคมและวัฒนธรรมของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

3.6 สรุปภาพรวมฐานข้อมูลสังคมและวัฒนธรรมของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

4. ระเบียบวิธีวิจัย

4.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)

โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นส่วนบุคคล โดยการใช้เทคนิควิธีการสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) และนำไปสู่การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

4.2 การสนทนากลุ่ม (focus group)

เพื่อให้ตรงกับเรื่องและวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างหน่วยงาน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง การใช้ในการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการไทยที่เกี่ยวข้องทางด้านทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ บริษัทเอกชนหรือนักธุรกิจไทยที่ทำธุรกิจค้าในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เพื่อให้ได้บริษัทหรือเอกชนที่เป็นผู้รู้และมีประสบการณ์หรือที่เดินทางเข้าศึกษาดูงานเพื่อการทำธุรกิจค้าในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์อย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเลือกที่จะใช้การตรวจสอบด้านข้อมูลซึ่งประกอบด้วย การตรวจสอบด้านข้อมูล (data information) การตรวจสอบด้านผู้วิจัย (investigator) และการตรวจสอบด้านทฤษฎี (theory) โดยการตรวจสอบด้านข้อมูลทั้งหมดจะเป็นไปตามที่ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เสนอแนะสรุป และเพิ่มเติมข้อมูลทุกส่วนให้มีคุณภาพที่จะนำมาเป็นฐานข้อมูลของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (Database of republic of the Union of Myanmar for supporting ASEAN Community) ที่มีในแต่ละด้านอย่างครบถ้วน ชัดเจน และมีประสิทธิภาพให้มากที่สุด

5. จากเผด็จการทหารสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยของเมียนมาร์

นับจากการเลือกตั้งในเมียนมาร์ปี 2533 พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย นำโดยคณะของนางออง ซาน ซู จี ได้รับชัยชนะอย่างถล่มทลาย แต่กลับไม่ได้รับการยอมรับจากคณะทหารเมียนมาร์ และได้ทำการยึดอำนาจจับกุมคุมขังปราบปรามนักการเมือง นักกิจกรรม และประชาชนที่เรียกร้องประชาธิปไตย การเลือกตั้งทั่วไปของเมียนมาร์ที่จะมีการหย่อนบัตรลงคะแนนในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2558⁵⁷ ถือว่าเป็นการเลือกตั้งเสรี ที่มีการหาเสียงอันอึกทึกครึกโครมมากที่สุดในรอบ 25 ปี ภาพรวมการเลือกตั้งใหญ่นั้น มีผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งราว 33 ล้านคน และพบว่า มีพรรคการเมืองที่ลงสมัครทั้งสิ้น 93 พรรค มีผู้ลงชิงชัย 6,189 คน แม้จะมีพรรคการเมืองมากกว่า 90 พรรค แต่ก็มีเพียงสองพรรคใหญ่ที่แข่งขันกันอย่างเต็มที่คือ พรรคสหภาพสามัคคีและการพัฒนา (Union Solidarity and Development Party : USDP) หรือ “พรรคสิงห์ทอง” ที่มีประธานาธิบดีเต็ง เส่ง ให้การสนับสนุน และ พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (National League for Democracy : NLD) หรือ “พรรคยูงทอง” ส่วนพรรคการเมืองของชาติพันธุ์ที่น่าสนใจคือ พรรคสันนิบาตแห่งชาติไทใหญ่เพื่อประชาธิปไตย (Shan Nationalities League for Democracy-SNLD) หรือ “พรรคหัวเสือ” ซึ่งมีขุนทูนอูเป็นผู้นำพรรค และมีฐานเสียงอยู่รัฐฉาน การเลือกตั้งในเมียนมาร์ค่อนข้างซับซ้อนและแตกต่างจากบ้านเรา เพราะมี 3 สภา คือ สภาระดับชาติหรือรัฐสภาของเมียนมาร์ Pyidaungsu Hluttaw มีอยู่ 2 สภาด้วยกัน และสภาภูมิภาคและสภารัฐ (Regional and State Parliament) ฉะนั้น ประชาชนที่จะเข้าคูหาเลือกตั้งก็ต้องกาบัตร 3 ใบ ซึ่งแต่ละสภามีที่นั่งสงวนไว้ให้ทหาร 25%

1. สภาประชาชนหรือสภาผู้แทนราษฎร (House of representatives-Pyithu Hluttaw) ประกอบด้วยสมาชิก 440 ที่นั่ง โดย 330 ที่นั่ง มาจากการเลือกตั้งในแต่ละอำเภอ อำเภอละ 1 คน จากทั่วประเทศ 330 อำเภอ ที่เหลือถูกแต่งตั้งมาจากกองทัพ

2. วุฒิสภา หรือ สภาชนชาติ (House of Nationalities-Amyotha Hluttaw) ประกอบด้วยสมาชิก 224 ที่นั่ง โดย 168 ที่นั่ง มาจากการเลือกตั้ง ภาคหรือเขตละ 12 คน และ 56 คน ถูกแต่งตั้งมาจากกองทัพ

3. สภาภูมิภาคและสภารัฐ (Regional and State Parliament) มีสมาชิกทั้งสิ้น 885 ที่มาจากการเลือกตั้ง 665 ที่นั่ง ที่เหลือมาจากกองทัพ โดยสภาภูมิภาคนั้นหรือสภารัฐนั้น ในแต่ละอำเภอจะมี ส.ส. ได้ 2 ที่นั่ง

รวมแล้วในการเลือกตั้งในวันอาทิตย์ที่ 8 พฤศจิกายน 2558 จะมีการเลือก ส.ส. เข้าสู่ทั้ง 3 สภา รวมทั้งสิ้น 1,142 คน เหมือนการเลือกตั้งเมื่อปี 2533 หรือร้อยละ 75 เนื่องจากร้อยละ 25 เป็นโควตาของทหารตามรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้

สำหรับการรณรงค์หาเสียง ทั้งสองพรรคใหญ่ต่างจัด “กลยุทธ์สื่อสารการเมือง” มาใช้อย่างเต็มที่ อย่างเช่นการใช้ดนตรีเป็นสื่อในการหาเสียงเลือกตั้งครั้งนี้อย่างกว้างขวาง ทุกเวทีหาเสียงทั้งพรรค NLD และพรรค USDP จะมีนักร้องมาขับกล่อมบทเพลงให้ผู้มาฟังการปราศรัยได้ร่วมกันเต้นอย่างเพลิดเพลิน มีขื่อนำสังเกตกลุ่มนักร้องแถวหน้าของอย่างกุ่ม จะมาเป็นอาสาสมัครให้พรรค USDP เดินสายเปิดเวทีคอนเสิร์ตหาเสียง ทั้งในเขตเมืองใหญ่และชนบท ขณะที่พรรค USDP ถูกแฉว่า ได้ว่าจ้างนักร้องแนวเซ็กซี่ขึ้นเวทีหาเสียงที่รัฐยะไข่ แต่ในเขตเมืองใหญ่ พรรค USDP ได้เปิดเวทีคอนเสิร์ตแข่งกับพรรคฝ่ายค้านอีกด้านหนึ่งก็มีการเล่นการเมืองสกรปรากฏขึ้นตามสื่อต่างๆ ซึ่งพรรคฝ่ายค้าน NLD มักถูกเป็นเป้าโจมตีจากฝ่ายตรงข้ามอยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากสื่อวิทยุและทีวีอยู่ในการควบคุมของรัฐบาลทหาร พรรค NLD จึงใช้กลยุทธ์เปิดเวทีปราศรัย และจัดกิจกรรมการเมืองในทุกพื้นที่ โดยเฉพาะรณรงค์หาเสียง ที่มีการตกแต่งประดับประดาคล้ายรถแห่ในงานบุญประเพณี มีสีสันทันตึงตา รวมถึงขบวนมอเตอร์ไซด์ จักรยาน และสามล้อ นอกจากนี้ พรรคเอ็นแอลดียังใช้สื่อใหม่อย่างเฟซบุ๊ก มาสร้างเครือข่ายกระจายภาพและข่าวการเคลื่อนไหวของออง ซาน ซูจี ส่งผลให้ชาวเมียนมาร์จำนวนมากที่สวมใส่เสื้อฟ้าสีแดง ดาวขาว และมีรูปของออง ซาน ซูจี ซึ่งเป็นเสื้อสัญลักษณ์ของพรรคเป็นจำนวนมาก โดยมีทั้งการสวมใส่ทั่วไปและเดินทางไปร่วมกิจกรรมทางการเมือง ไม่ว่าจะผลการเลือกตั้งจะออกมาเช่นใด แต่ชาวเมียนมาร์ก็ได้แสดงออกให้ชาวโลกได้เห็นแล้วว่ามีความตื่นตัวทางการเมืองมากขึ้นแค่ไหน วันเวลาแห่งการรอคอยดอกไม้ประชาธิปไตยเบ่งบานได้มาถึงแล้ว สำหรับแผ่นดินที่ถูกปกครองโดยระบอบเผด็จการมายาวนาน⁵⁸

⁵⁷ ร่วมสรุป รวบรวมข้อมูล รวมถึงการสนทนากลุ่มของคณะผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ นำโดย ศาสตราจารย์ พลตำรวจตรีหญิง ดร. นัยนา เกิดวิชัย และ พันตำรวจโท ธวัชชัย สูดประเสริฐ ตำแหน่ง รองผู้กำกับการฝ่ายอำนวยการ 8 กองบังคับการอำนวยการตำรวจภูธรภาค 7 รับผิดชอบงานด้านการต่างประเทศและศูนย์อำนวยการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

⁵⁸ หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก. สมรภูมิเลือกตั้งเมียนมาร์ อึกทึกครึกโครมที่สุดในรอบ 25 ปี: เกาะติดเลือกตั้งเมียนมาร์. ค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://www.komchadluek.net/detail/20151107/216503.html>

ทั้งนี้ ในบัญญัติรัฐธรรมนูญเมียนมา ฉบับปี 2008 ระบุว่า “ประธานาธิบดีมีฐานันดรเหนือบุคคลอื่นในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์” นางซู จี ถูกกีดกันจากการรับตำแหน่งเป็นประธานาธิบดี โดยระบุไว้ในรัฐธรรมนูญเมียนมา ฉบับปี 2008 ว่า ผู้ที่มีคู่สมรสหรือบุตรเป็นชาวต่างชาติไม่สามารถรับตำแหน่งนี้ได้ ซึ่งลูกชายทั้งสองของนางซู จี ถือสัญชาติอังกฤษ นอกจากนี้ การเลือกประธานาธิบดีของเมียนมาร์ตามรัฐธรรมนูญปี 2008 ยังซับซ้อน โดยผู้ที่จะได้เป็นประธานาธิบดีต้องได้รับการเสนอชื่อขึ้นมา 3 คน จาก 3 กลุ่ม คือ วุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎร และ ตัวแทนทหารที่ได้โควตาเข้ามานั่งในสภา จากนั้นจะมีการโหวตในสภา ถ้าผู้ใดชนะการโหวตก็จะได้รับตำแหน่ง “ประธานาธิบดี” ส่วนผู้ที่แพ้การโหวตอีก 2 คน จะได้รับตำแหน่ง “รองประธานาธิบดี” ทั้งนี้ “ซูจี” ประกาศก้อง ถ้า NLD ชนะเลือกตั้ง “ฉันจะอยู่เหนือประธานาธิบดี (I will be above the President)”⁵⁹

สถานการณ์การเลือกตั้งเมียนมาร์ วันที่ 8 พฤศจิกายน 2558

แม้พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย หรือย่อๆ ว่า NLD ที่นางองซาน ซูจีเป็นหัวหน้าจะเป็นที่นิยมชมชอบและคาดว่าจะชนะการเลือกตั้ง ได้เป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ของประเทศ แต่ NLD ตัดสินใจไม่ส่งผู้สมัครที่เป็นชาวมุสลิมเข้ารับการเลือกตั้งเลย Win Mya Mya ซึ่งเป็นชาวมุสลิม และดำรงตำแหน่งรองประธานพรรค NLD ในเมืองมัณฑะเลย์ บอกว่าแม้เธออยากจะเข้ารับเลือกตั้ง แต่ตัดสินใจไม่ลง เพราะการแทรกแซงจากกลุ่ม Ma Ba Tha ซึ่งเป็นกลุ่มชาตินิยมชาวพุทธที่กระตุ้นให้เกิดกระแสต่อต้านชาวมุสลิม แม้เธอจะเสียใจที่ไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมการเลือกตั้งครั้งนี้ แต่ก็หวังว่า เมื่อ NLD จัดตั้งรัฐบาลได้ จะนำไปสู่ความเสมอภาคสำหรับชนกลุ่มน้อยและผู้ที่ยึดถือศาสนาอื่นๆ แต่ Yin Yin Moe เจ้าของร้านขายยาในมัณฑะเลย์ บอกว่าในฐานะที่เป็นนักการเมือง นางอง ซาน ซูจี จะต้องมุ่งเน้นในฉันทามติที่มาจากกาเลือกตั้ง ไม่ว่าจะนางอง ซาน ซูจีคิดจะทำอะไรก็ตาม จะต้องคำนึงถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นตามมาด้วย อย่างไรก็ตาม Khin Maung Thein ผู้สมัครรับเลือกตั้งชาวมุสลิมคนเดียวในมัณฑะเลย์ของพรรค United National Congress ซึ่งเป็นพรรคชาวมุสลิม ดีใจที่เขาได้คะแนนเสียง 815 คะแนน ซึ่งชนะผู้สมัครของพรรครัฐบาลเขากล่าวแสดงความเชื่อมั่นว่า นางองซาน ซูจี เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ และชาวเมียนมาร์ทั้ง 50 ล้านคนจะมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น เพราะฉะนั้นเขาจึงร่วมฉลองชัยชนะของพรรค NLD ในการเลือกตั้งครั้งนี้ด้วย⁶⁰

ภาพที่ 00 การณรงค์หาเสียงของเมียนมาร์

ที่มา <http://www.komchadluek.net/detail/20151107/216503.html>

⁵⁹ TIC NEW. ซูจีประกาศก้อง ถ้า NLD ชนะเลือกตั้ง “ฉันจะอยู่เหนือประธานาธิบดี. ค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://news.tlcthai.com/world/646301.html>

⁶⁰ ว้อยซ์ ซอฟ อเมริกา. สถานการณ์ทางการเมืองของชาวมุสลิมในเมียนมาร์หลังการเลือกตั้งครั้งประวัติศาสตร์. ค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://www.voathai.com/content/myanmar-muslims-tk/3054436.html>

ภาพที่ 00 การรณรงค์หาเสียงของเมียนมาร์

ที่มา <http://www.komchadluek.net/detail/20151107/216503.html>

ภาพที่ 00 การรณรงค์หาเสียงของเมียนมาร์

ที่มา <http://www.komchadluek.net/detail/20151107/216503.html>

ภาพที่ 00 การเลือกตั้งเมียนมาร์ วันอาทิตย์ที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558

ที่มา <http://www.komchadluek.net/detail/20151109/216590.html>

ภาพที่ 00 การเลือกตั้งเมียนมาร์ วันอาทิตย์ที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558
ที่มา http://m.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1447660259

ภาพคนเมียนมาร์แต่งตัวขมุกขมอม นุ่งโสร่ง ผ่าถุง สวมรองเท้าแตะ ยืนเข้าแถวกลางแดดเป็นเวลา 3-4 ชั่วโมงเพื่อรอคิวที่จะได้หย่อนบัตรเลือกตั้งทั้ง 3 สภา เมียนมาร์นั้นเป็นสหภาพที่ประกอบด้วยรัฐต่าง ๆ เขตการเลือกตั้งของรัฐต่าง ๆ จึงสลับซับซ้อน รัฐสภาของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา หรือที่เรียกว่า "ปยีตองซู ลู้ดต้อ" (Pyidaungsu Hluttaw) ประกอบไปด้วย 3 สภา ได้แก่ สภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) หรือ "ปยีตุ ลู้ดต้อ" (Pyithu Hluttaw) สภาชนเผ่า (House of Nationalities) หรือ "อะเมียวตา ลู้ดต้อ" (Amyotha Hluttaw) และสภาภูมิภาคและรัฐ (Regional and State Hluttaws) ในรัฐธรรมนูญกำหนดให้ทหารมีที่นั่งในสภาทั้ง 3 ถึง 1 ใน 4 หรือ 25 เปอร์เซ็นต์ เมื่อเลือกตั้งแล้วสมาชิกสภารวมทั้ง 3 สภาดังกล่าว จึงมาลงมติเลือกประธานาธิบดี โดยจากชาวทั่วไปชาวเมียนมาร์ทั้งที่ย่างกุ้ง ที่สมุทรสาคร และที่ระนองในประเทศไทย ตื่นเต้นกระตือรือร้นไปหย่อนบัตรเลือกตั้งด้วยเครื่องแต่งกายที่แสดงให้เห็นถึงความยากจน อันเกิดจากการปกครองประเทศของทหารเมียนมาร์ที่ทำการปิดประเทศ ประกาศใช้ "นโยบายสังคมนิยมแบบเมียนมาร์" หรือ "Burmese Way of Socialism" ยึดที่ดินบ้านเรือนมาเป็นของรัฐ ชาวไร่ ชาวนาเมียนมาร์ต้องเช่าไร่นาของตนเองที่ได้รับมรดกสืบทอดมาจากปู่ย่าตายายเพื่อทำกิน ทางทหารจะยึดคืนมาใช้เพื่องานของรัฐเมื่อใดก็ได้ ไม่ต้องจ่ายค่าเช่าเลย บ้านเรือน รถยนต์ ทางรัฐบาลทหารอาจจะขอไปใช้เพื่อกิจการของรัฐโดยไม่ต้องคืน ไม่ต้องจ่ายเงินชดเชยก็ได้ เป็นระบอบคอมมิวนิสต์โดยพรรคการเมืองทหาร ไม่ใช่โดยพรรคคอมมิวนิสต์สมัยก่อนจะปิดประเทศ คนไทยมองเมียนมาร์อย่างชื่นชม เพราะเมียนมาร์ก้าวหน้ากว่าประเทศไทยเกือบทุกด้าน คนไทยไปเรียนวิชาป่าไม้ วิศวกรรม และอื่น ๆ ที่มหาวิทยาลัยย่างกุ้งหรือมัณฑะเลย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่จะเรียนจบมาจากเมียนมาร์ทั้งนั้น ทำเรื่องอย่างกึ่งเป็นศูนย์กลางการเดินทางเรือของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไม่ใช่สิงคโปร์อย่างทุกวันนี้ สิงคโปร์กลายเป็นศูนย์กลางการเดินทางเรือในภูมิภาคนี้เพราะเมียนมาร์ปิดประเทศ เมื่อนายพลเนวินทำการปฏิวัติยึดธุรกิจทุกอย่างเป็นของรัฐ ขับไล่ชาวอินเดีย จีน ฝรั่งเศส ออกนอกประเทศโดยไม่ให้นำทรัพย์สินเงินทอง อัญมณีเพชร พลอย ติดตัวออกมาเลย หลายคนต้องซ่อนเพื่อนำติดตัวออกมาแต่ก็ได้เล็กน้อยเท่านั้น รัฐบาลเผด็จการทหารห้ามสอนภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศเป็นเวลา 26 ปี ก่อนหน้านั้นคนเมียนมาร์ที่เรียนหนังสือจบชั้นมัธยมขึ้นไปสามารถพูดและเขียนภาษาอังกฤษได้คล่องแคล่ว ในขณะที่คนไทยทำไม่ได้หรือทำได้ไม่ดีเท่า บัดนี้กลับกัน ข้าราชการเมียนมาร์รวมทั้งคนชั้นสูงและชั้นกลางของเมียนมาร์พูดภาษาอังกฤษไม่ได้ หรือพูดได้ก็พูดอย่างที่เขาพูดกันในผ้าหรือที่อาบอบนวด เพียง 26 ปีที่เมียนมาร์ปิดประเทศ เมียนมาร์กลายเป็นประเทศที่ล้าหลังที่สุดประเทศหนึ่งในโลก จากประเทศที่อุดมสมบูรณ์ เป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก กลายเป็นประเทศที่อดอยาก เด็กขาดอาหาร ร่างกายทรุดโทรม ผู้คนยังนุ่งผ้าขาดวิน จนนึกขอบคุณจอมพล ป.พิบูลสงคราม ที่ห้ามคนไทยนุ่งโสร่ง กางเกงแพร โจงกระเบน ห้ามคนไทยกินหมาก ดัดฟันหมาก ค้างพลูทิ้ง ไปสถานที่ราชการต้องสวมรองเท้า ใส่หมวก ก่อนออกจากบ้านไปทำงานต้องหอมแก้มภรรยา

แม้เราจะเคยมีนโยบายชาตินิยม แต่ก็ไม่เคยยึดทรัพย์ขับไล่ต่างชาติดอกนอกประเทศ ปิดประเทศ แต่จะให้คนไทยขายกล้วยเดี่ยว ทำมาค้าขาย ปลุกผักสวนครัว แข่งกับพ่อค้าจีน เมื่อทำไม่สำเร็จก็ส่งลูกสาวไปแต่งงานกับคนจีนเสียเลย หลาน ๆ ออกมาก็เป็นคนไทยหมด จนบัดนี้ไม่มีคนจีนจริง ๆ เสียแล้ว ทุกคนเป็นคนไทยพูดไทยชัดเจนน มีเพียงไม่กี่คนที่พูดไทยไม่ชัด เพียงแต่ใช้นามสกุลยาวหน่อยเท่านั้น เคยได้ยินเพื่อนชาวมาเลเซียบ่นว่ามาเมืองไทยไม่รู้ใครเป็นไทยใครเป็นจีน เพราะชื่อเป็นชื่อไทยยาว ๆ อ่านยาก ๆ ไปเสียหมด ไม่เหมือนคนจีนมลายู สิงคโปร์ หรืออินโดนีเซียระยะเวลาไม่ถึง 30 ปีที่เมียนมาร์ปิด

ประเทศ ภายใต้ระบอบสังคมนิยมแบบเมียนมาร์ ประเทศเมียนมาร์ถูกตัดขาดจากโลกภายนอก คบหาสมาคมโดยการซื้ออาวุธจากประเทศจีน ซึ่งขณะนั้นยังยับยั้งการเป็นระบอบเศรษฐกิจที่ปิด เป็นสังคมนิยมแบบซ้ายจัดตามความคิดของประธานเหมา เจ๋อตุง เมื่อจีนเกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องนโยบาย 4 ทันสมัย และหันมาใช้ระบบเศรษฐกิจแบบตลาด ปัญหาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับเมียนมาร์ก็เกิดขึ้น ความกดดันต่อรัฐบาลทหารเมียนมาร์ก็เริ่มก่อตัวขึ้นมาเรื่อย ๆ เมื่อมีการเปิดให้ประเทศในคาบสมุทรอินโดจีน อันได้แก่ เวียดนาม กัมพูชา และลาว เข้าเป็นสมาชิกอาเซียน เมียนมาร์ก็ขอสมัครเป็นสมาชิกอาเซียน ภายใต้แนวคิดที่เรียกกันว่า "Constructive Engagement" เพื่อไม่ให้ผิดมิตรสหประชาชาติ อาเซียนร่วมกับมหาอำนาจทั้ง 3 อันได้แก่ สหรัฐอเมริกา จีน และรัสเซีย จึงกดดันรัฐบาลทหารให้เปิดประเทศ ให้กำหนด "ทางเดินสู่ประชาธิปไตย" หรือ "Road Map to Democracy" เมียนมาร์จึงได้ปล่อยอง ซาน ซู จี ให้ออกมาตั้งพรรคการเมือง ประเทศตะวันตกโดยคณะกรรมการรางวัลโนเบล มีมติให้รางวัลโนเบลสาขาสันติภาพกับอง ซาน ซู จี นับเป็นคนเมียนมาร์คนที่ 2 ที่ได้รับรางวัลอันทรงเกียรตินี้ต่อจาก อู ถ่าน อดีตเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ ถ้าดูให้ดีจะเห็นว่ากองทัพเมียนมาร์ไม่ได้เต็มใจที่จะเดินทางไปสู่การเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงแต่คงจะทนต่อแรงกดดันจากมหาอำนาจทั้ง 3 อันได้แก่ สหรัฐอเมริกา จีน และรัสเซีย ไม่ได้ เพราะถ้าจีนและรัสเซียหยุดความช่วยเหลือทางทหารกับรัฐบาลเมียนมาร์ สหภาพเมียนมาร์ก็อาจจะอยู่ไม่ได้ เพราะกองกำลังที่ต่อสู้กับรัฐบาลเมียนมาร์ ไม่ว่าจะเป็นกองทัพไทยใหญ่ มอญ กะเหรี่ยง กะฉิ่น และอื่น ๆ ก็ยังมีได้ยุติการสู้รบกัน แม้ว่าในความเป็นจริงจะมีการลงนามทำสัญญาหยุดยิงแล้วก็ตาม หากกองทัพเมียนมาร์ยังขัดขืนไม่ยอมดำเนินการเปิดประเทศ ไม่เดินตามแนวทางประชาธิปไตย ไม่ได้รับการสนับสนุนทางทหารจากภายนอก สหภาพเมียนมาร์อาจจะแตกออกเป็นหลายประเทศก็มีโอกาสเป็นไปได้

ในประเทศเมียนมาร์นั้น แม้ว่าทหารจะทำการปิดประเทศ ยึดทรัพย์สินของเอกชน รวมทั้งที่ดินเป็นของรัฐ การรวมชนชาติต่าง ๆ ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนั้น เมียนมาร์ทำไม่ได้เหมือนประเทศไทย ทั้ง ๆ ที่คนส่วนใหญ่กว่า 70 เปอร์เซ็นต์ นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท แต่ชาวพุทธในเมียนมาร์ก็ไม่เหมือนชาวพุทธในประเทศไทย เพราะพระภิกษุในเมียนมาร์นั้นมีบทบาททางการเมืองสูงมาก มีความคิดในด้านชาตินิยม มีความคิดต่อต้านศาสนาอื่นอย่างรุนแรงจนมักจะมีเรื่องกันอยู่เสมอ ตั้งแต่ครั้งยังเป็นอาณานิคมของอังกฤษหลังการเลือกตั้งเมื่อพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตยหรือ NLD หรือ National League for Democracy ภายใต้คำขวัญ "เลือกตั้งเพื่อการเปลี่ยนแปลง"⁶¹

หนังสือพิมพ์ New Light of Myanmar ซึ่งเป็นสื่อของรัฐบาลเมียนมาพาดหัวข่าวเข้าวันนี้ (9 พ.ย.2558) ว่า "รุ่งอรุณแห่งยุคใหม่ ประชาชนหลายล้านคนออกมาเลือกตั้ง" โดยคาดว่าเมื่อมีผู้ออกมาใช้สิทธิ์ประมาณร้อยละ 70 พร้อมกับระบุว่า การเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวานนี้ได้ชื่อว่าเป็นการเลือกตั้งที่ "เสรีและยุติธรรมที่สุดในรอบหลายทศวรรษ" ในการเลือกตั้งเมื่อวานนี้มีพรรคการเมืองทั้งหมด 91 พรรคส่งผู้สมัครกว่า 6,000 คนลงชิงเก้าอี้ในสภา การนับคะแนนเริ่มต้นขึ้นทันทีภายหลังปิดหีบเลือกตั้งเมื่อเวลา 16.00 น.ตามเวลาที่ท้องถิ่น โดยมีการถ่ายทอดสดการนับคะแนนทางสถานีโทรทัศน์ New Light of Myanmar รายงานคำให้สัมภาษณ์ของพล.อ.อาวุโส มิน อ่อง หล่าย ผู้บัญชาการทหารสูงสุดของกองทัพเมียนมาร์ ภายหลังจากการลงคะแนนเสียงว่ารัฐบาลจะยอมรับผลการเลือกตั้ง เขากล่าวว่าพรรคที่ได้รับความนิยมไว้วางใจสูงสุดจากประชาชนสมควรจะเป็นผู้ชนะการเลือกตั้งและไม่มีเหตุผลใดจะยอมไม่ยอมรับผลการเลือกตั้งในเมื่อมันเป็นการตัดสินใจของประชาชน และเขาหวังว่าผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งที่มาจากหลายพรรคจะทำงานร่วมกันเพื่อการพัฒนาประเทศ ประเทศเมียนมาร์ เรียกร้องให้ประชาชนเคารพผลการเลือกตั้งที่จะประกาศโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทางด้านรองหัวหน้าบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ Seven Day ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ คาดการณ์ว่าพรรค NLD จะคว้าที่นั่งในสภาได้มากกว่าที่พรรคต้องการเพื่อจัดรัฐบาลบริหารประเทศ แม้ว่าการเลือกตั้งครั้งนี้ได้รับการมองว่าเป็นการเลือกตั้งที่เสรีที่สุดในรอบ 25 ปี แต่สหรัฐฯ ยังคงแสดงความเคลือบแคลงใจ โดยเจ้าหน้าที่ระดับสูงของสหรัฐฯ กล่าวกับสำนักข่าวซีเอ็นเอ็นว่าการเลือกตั้งของเมียนมาร์ยังเต็มไปด้วยปัญหาและโน้มเอียงไปทางกองทัพ ขณะที่หัวหน้าคณะผู้สังเกตการณ์ของสหภาพยุโรปที่เข้ามาสังเกตการณ์การเลือกตั้งเปิดเผยว่าการเลือกตั้งโดยทั่วไปของเมียนมาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย แม้จะมีการกระทำผิดเกิดขึ้นบ้าง แต่ไม่ใช่ปัญหาใหญ่และดีกว่าการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อปี.ศ.2553 ที่ถูกคว่ำบาตรจากพรรค NLD⁶²

⁶¹ ประชาชาติธุรกิจ. พม่าจัดให้มีการเลือกตั้ง. ค้นเมื่อ 18 พฤศจิกายน 2558 จาก http://m.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1447660259

⁶² สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส Thai PBS. สื่อรัฐบาลเมียนมาชี้การเลือกตั้ง 8 พ.ย. "เสรีและยุติธรรมที่สุดในรอบหลายทศวรรษ". ค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2558 จาก news.thaipbs.or.th/สื่อรัฐบาลเมียนมาชี้การเลือกตั้ง

พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (National League for Democracy : NLD) หรือ “พรรคยูทง ชนะการเลือกตั้ง

วันจันทร์ที่ 9 พฤศจิกายน 2558 ความคืบหน้าหลังการเลือกตั้งทั่วไปของเมียนมาร์ที่จัดขึ้นเมื่อวันอาทิตย์ที่ 8 พฤศจิกายน 2558 คณะกรรมการการเลือกตั้งเริ่มทยอยประกาศผลการตรวจนับคะแนนอย่างเป็นทางการ ในย่างกุ้ง เมืองหลวงเศรษฐกิจของเมียนมาร์ จากที่นับคะแนนแล้ว 36 เขตทั้ง ส.ส.และสภาท้องถิ่น ปรากฏว่า พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD) ของนางออง ซาน ซูจี กวาดทั้งหมด 35 ที่นั่ง แยกเป็นส.ส. 12 ที่นั่ง (จาก ส.ส. 45 ที่นั่งที่มีการเลือกตั้งในย่างกุ้ง) ที่เหลือเป็นที่นั่งในสภาท้องถิ่น 23 ที่นั่ง จากทั้งหมด 90 ที่นั่ง ขณะที่พรรคสหภาพสามัคคีและการพัฒนา (ยูเอสดีพี) ซึ่งเป็นพรรครัฐบาล ได้มา 1 ที่นั่งสภาท้องถิ่น ผลเลือกตั้งอย่างเป็นทางการยังเป็นเพียงส่วนน้อย แต่เมื่อบวกกับผลนับคะแนนอย่างไม่เป็นทางการจากหลายพื้นที่ทั่วประเทศ บ่งชี้ภาพใหญ่ว่าพรรคNLDมีแนวโน้มชนะอย่างถล่มทลาย และก่อนการแถลงของกต.เมียนมาร์ นายวิน เต็ง โฆษกพรรค NLD กล่าวว่า พรรคมีแนวโน้มที่จะได้ที่นั่งทั่วประเทศมากกว่า 70% เนื่องจากผลนับคะแนนเบื้องต้นล้วนบ่งชี้ถึงชัยชนะของพรรค แต่ยังคงรอการยืนยันอย่างเป็นทางการ

นางออง ซาน ซูจี หัวหน้าพรรคฝ่ายค้าน ยังแสดงท่าทีระมัดระวัง แต่ก็พูดเป็นนัยว่า NLD จะชนะเลือกตั้ง นางซูจีกล่าวปราศรัยครั้งแรกหลังวันเลือกตั้ง จากระเบียงที่ทำการพรรค NLD ในย่างกุ้ง ว่าแม้ผลเลือกตั้งยังไม่ออกมา เธอมั่นใจว่าทุกคนรู้ดีอยู่แล้ว พร้อมกับบอกด้วยว่าผู้แพ้ควรยอมรับด้วยความกล้าหาญและผู้ชนะควรยินดีด้วยความนอบน้อม พรรค NLD ซึ่งเคยมีที่นั่งน้อยนิดจากการเลือกตั้งซ่อมเมื่อปี 2555 หวังกวาดที่นั่งในสภาระดับชาติไม่ต่ำกว่า 67% เพื่อให้มีเสียงมากพอเลือกประธานาธิบดีและตั้งรัฐบาล เพราะจะมากพอโค่นพรรคUSDPและพันธมิตรกองทัพ ที่รัฐธรรมนูญสงวนที่นั่งไว้อยู่แล้ว 25% พรรครัฐบาล USDP ส่งสัญญาณยอมรับความพ่ายแพ้ หลังจากแกนนำ รวมถึงรักษาการประธานพรรค แพ้เลือกตั้งให้แก่ NLD และล่าสุด เว็บไซต์อิระวดี รายงานเมื่อช่วงเย็นว่า นายติน เนง เต็ง เลขาธิการพรรคUSDPก็สูญเสียที่นั่งส.ส.แก่ผู้สมัครของพรรคNLDในรัฐฉานเช่นกัน นายเทย์ อู รักษาการประธานพรรคUSDPกล่าวที่บ้านพักของเขาว่า ยอมรับผลการเลือกตั้งที่เขาสูญเสียเก้าอี้ ส.ส.เขตอินทาดา เพราะการตัดสินใจขึ้นอยู่กับประชาชน และแม้ยังไม่มีผลคะแนนอย่างเป็นทางการ แต่นายเทย์ อู กล่าวเป็นนัยยอมรับว่าพรรคเป็นรองพรรค NLD และพร้อมจะยอมรับผลเลือกตั้ง รวมถึงติดตามปัญหาร้องเรียนตามหน่วยเลือกตั้งเพื่อให้มั่นใจว่าการเลือกตั้งมีความขาวสะอาด ชาวเมียนมาร์จำนวนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นผ่านโลกออนไลน์ ชื่นชมทัศนคติ และการยอมรับในผลการเลือกตั้งของอดีตนายทหารผู้นี้ว่า เป็นแบบอย่างที่ดีของนักการเมือง ที่พร้อมจะยอมรับผลอย่างตรงไปตรงมา นอกจากนี้ ผู้สนับสนุนพรรค NLD บางส่วนยังชื่นชม พร้อมสนับสนุนให้ดำรงตำแหน่งผู้นำของประเทศในอนาคตข้างหน้าอีกด้วย นักวิเคราะห์ และผู้สังเกตการณ์จำนวนหนึ่งระบุว่า นายฉ่วย มาน ยังมีโอกาสและความเป็นไปได้ที่จะดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี มากกว่าบุคคลอื่นๆ ในพรรคUSDPเพราะถึงแม้ว่าเขาจะถูกปลดออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคก่อนหน้าการเลือกตั้งเพียงไม่กี่เดือน แต่ด้วยสายสัมพันธ์ที่สนิทชิดเชื้อกับพรรคNLD และนางออง ซาน ซูจี ก็อาจมีโอกาสผลักดันให้เขาได้เป็นผู้นำทางการเมืองได้

นายจอห์น แครร์รี รัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐ กล่าวแสดงความยินดีต่อการเลือกตั้งในเมียนมาร์ว่า จำนวนผู้ใช้สิทธิที่ล้มหลามเป็นสิ่งพิสูจน์ถึงความกล้าหาญและความเสียสละของประชาชนชาวเมียนมาร์ตลอดหลายสิบปีที่ผ่านมา ในขณะที่การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นก้าวที่สำคัญ แต่ยังมีห่างไกลจากคำว่า “สมบูรณ์” โดยยังมีข้อบกพร่องสำคัญในเชิงระบบและโครงสร้างที่จะเอื้อให้เกิดรัฐบาลพลเรือนที่มีประชาธิปไตยโดยสมบูรณ์ สหรัฐจะเฝ้าติดตามกระบวนการนับคะแนน และเรียกร้องให้ทุกฝ่ายช่วยกันสร้างความมั่นใจว่าการรวบรวมคะแนนจะมีความโปร่งใสและน่าเชื่อถือ และขอเรียกร้องใดๆ เกี่ยวกับผลเลือกตั้ง จะได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว โปร่งใสและเหมาะสม ด้าน คณะกรรมการการเลือกตั้งเมียนมาร์ (กต.) แถลงว่า พบการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง 43 กรณีในวันเลือกตั้ง เช่น บัตรลงคะแนนไม่ถูกต้อง 14 กรณี และโน้มน้าวให้ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง 12 กรณี นอกจากนี้ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ยังตอบคำถามผู้สื่อข่าว แต่ปฏิเสธเสียงเรียกร้องขอให้กำหนดเส้นตายที่จะประกาศผลคะแนนทั้งหมดอย่างเป็นทางการ โดยอ้างว่ามีบัตรลงคะแนนจำนวนมากจากทั่วประเทศที่ต้องนับ การเลือกตั้งเมื่อวันอาทิตย์ เป็นการเลือกตั้งที่เปิดให้ฝ่ายค้านร่วมแข่งขันอย่างเสรีที่สุดในรอบ 25 ปี และชาวเมียนมาร์ออกมาใช้สิทธิกันมากถึง 80% จากผู้มีสิทธิออกเสียง 30 ล้านคน ซึ่งเป็นตัวเลขที่นักสังเกตการณ์ระบุว่าจะมีส่วนช่วยอย่างมากในการส่งNLDให้ได้เสียงส่วนใหญ่ ชาวเมียนมาร์ที่ใช้สิทธิจำนวนมากเป็นผู้ที่มีโอกาสเลือกตั้งครั้งแรก บางส่วนเคยเลือกตั้ง

เมื่อ 25 ปีก่อนแต่กองทัพประกาศให้ผลเลือกตั้งเป็นโมฆะ แต่ครั้งนี้ ประธานาธิบดีเต็ง เส่ง และ พล.อ.มิน อ่อง หล่าย ผู้บัญชาการกองทัพเมียนมาร์ ต่างให้สัญญาว่าจะเคารพผลเลือกตั้งต่อให้พรรค USDP พ่ายแพ้⁶³

คณะกรรมการการเลือกตั้งเมียนมาร์ ประกาศว่า นางออง ซาน ซู จี ผู้นำพรรคฝ่ายค้านชนะการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่เธอลงชิงชัย ขณะที่นักวิเคราะห์ ชี้ว่า รัฐบาลใหม่ต้องร่วมมือกับทุกฝ่าย เพื่อผลักดันให้เกิดการปรองดองแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้งเมียนมาร์ประกาศให้นางออง ซาน ซู จี ผู้นำพรรค NLD ชนะการเลือกตั้งในเขตกอร์มู ในนครย่างกุ้ง นอกจากนี้ยังได้ประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งอย่างเป็นทางการเพิ่มอีก 61 ที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร โดยในจำนวนนี้มีผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรค NLD กว่าชัยชนะไปได้ 56 คน ด้านนายยาน เมียว เตง นักวิเคราะห์การเมืองเมียนมาร์ มองว่า รัฐบาลใหม่ของเมียนมาร์จะต้องร่วมมือกับทุกภาคส่วน รวมทั้งผู้นำในกองทัพเพื่อเร่งกระบวนการเดินทางปรองดองแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นไปยังกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมดและการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่ชาวมุสลิมที่อาศัยอยู่ใกล้กับเจดีย์สุเหลในนครย่างกุ้งเปิดเผยว่า ชาวมุสลิมในย่างกุ้งอยู่ร่วมกับชาวพุทธได้เป็นอย่างดี ต่างกับชาวมุสลิมในพื้นที่อื่นๆ ของเมียนมาร์ และยินดีที่พรรค NLD จะเข้ามามีอำนาจบริหารประเทศ ซึ่งทำให้ชาวมุสลิมมองในแง่ดีว่าปัญหาความขัดแย้งระหว่างศาสนาจะได้รับการแก้ไข และประเทศชาติจะเกิดสันติสุขได้ในอนาคต⁶⁴

ผู้สนับสนุนนางอองซาน ซูจี และ พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย หรือพรรค NLD ปักหลักอยู่หน้าที่ทำการพรรค NLD ในนครย่างกุ้งตลอดทั้งคืน เพื่อติดตามความคืบหน้าการนับคะแนนเลือกตั้ง และฉลองจำนวนที่นั่งในสภาที่คณะกรรมการจัดการเลือกตั้งของเมียนมาร์ยังคงทยอยประกาศอย่างต่อเนื่อง โดยสำนักข่าวต่างประเทศหลายสำนักรายงานไปในทิศทางเดียวกันว่า พรรค NLD สามารถเอาชนะพรรคสหสามัคคีและการพัฒนาหรือ USDP ไปแบบถล่มทลาย และอาจครองเสียงข้างมากในสภากว่าร้อยละ 70 ตามที่หวังไว้ ซึ่งผลอย่างเป็นทางการจะมีการเปิดเผยอีกครั้งภายในวันนี้ ขณะที่เมื่อวาน นาง อองซาน ซูจี ผู้นำพรรค NLD ได้ปรากฏตัวที่ระเบียงพรรค และ กล่าวแสดงความยินดีต่อการเลือกตั้งทั่วไปครั้งสำคัญของประเทศที่เกิดขึ้น พร้อมระบุว่าพรรคแอลดีได้ที่นั่งเพียงพอที่จะจัดตั้งรัฐบาล แต่ก็ยังเร็วเกินไปที่จะพูดถึงผลการลงคะแนนดังกล่าว พร้อมร้องขอให้กลุ่มผู้สนับสนุนอย่ากระทำการยั่วยุพรรคคู่แข่งที่มีกองทัพสนับสนุน หลัง กกต.ของเมียนมาร์ออกมาเปิดเผยว่า หน่วยเลือกตั้งมีปัญหาสัดส่วน 1 ต่อ 1000 แม้ว่าผลอย่างเป็นทางการจะยังไม่ถูกประกาศออกมา แต่ นายเท อู รักษาการประธานพรรค USDP ให้สัมภาษณ์กับนักข่าวรอยเตอร์ว่า เขายอมรับในความพ่ายแพ้ของตัวเอง และยอมรับการตัดสินใจของประชาชน ไม่ว่าจะผลอย่างเป็นทางการจะเป็นอย่างไร ขณะที่นายหง เลย์ โฆษกกระทรวงการต่างประเทศของจีน แถลงว่าในฐานะมิตรประเทศเพื่อนบ้าน จีนมีความยินดีต่อการเลือกตั้งเมียนมาร์ที่ผ่านพ้นไปอย่างราบรื่น และรัฐบาลจีนจะสนับสนุนเมียนมาร์ในทุกบริบททางการเมืองที่จะเกิดขึ้นภายหลังการเลือกตั้งภายใต้กฎหมายเพื่อนบ้านถึงเสถียรภาพทางการเมืองและการพัฒนาในระยะยาวต่อไป⁶⁵

นางอองซาน ซูจี หัวหน้าพรรคเอ็นแอลดี ได้แถลงขอบคุณประชาชนที่ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งบริเวณหน้าพรรค NLD เมื่อเวลาประมาณ 11.00 น.ตามเวลาไทย ภายหลังจากที่พรรคของเธอมีแนวโน้มว่าจะได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งนี้ ประวัติศาสตร์ ก่อนหน้านั้น นายฉ่วย มาน ประธานสภาผู้แทนราษฎรเมียนมาร์ และอดีตหัวหน้าพรรค USDP ได้ประกาศยอมรับความพ่ายแพ้ให้กับพรรค NLD ในศึกเลือกตั้งเมียนมาร์ที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2558 ที่ผ่านมา

⁶³ หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก. พรรครัฐบาลส่งสัญญาณยอมรับพ่ายเลือกตั้งเมียนมาร์. ค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://www.komchadluek.net/detail/20151109/216590.html>

⁶⁴ สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส Thai PBS. กกต.เมียนมาประกาศ "ออง ซาน ซู จี" ชนะการเลือกตั้งในย่างกุ้ง. ค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2558 จาก news.thaipbs.or.th/.../ปิดหีบเลือกตั้งเมียนมาร์

⁶⁵ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์. "NLD" ฉลองชัยชนะเลือกตั้งเมียนมาร์. ค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://www.thairath.co.th/clip/29897>

ภาพที่ 00 นายฉ่วย มาน ประธานรัฐสภาเมียนมาร์ แลลงรับความพ่ายแพ้พรรคฝ่ายค้านของนางอองซาน ซูจี
ที่มา <http://news.mthai.com/hot-news/world-news/468335.html>

ภาพที่ 00 นางออง ซาน ซูจี ในขณะที่หาเสียงเลือกตั้งก่อน 8 พฤศจิกายน 2558
ที่มา <http://asiancorrespondent.com/2015/10/burma-says-election-to-proceed-as-planned-on-nov-8/>

ความคืบหน้าของการนับคะแนนเลือกตั้ง คือ พรรค NLD ของนางซูจีชนะการเลือกตั้งแน่นอน ซึ่งเป็นผลการชนะการเลือกตั้งในสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 80 และสามารถจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียวได้⁶⁶ และประเด็นที่น่าจับตามองที่สุดคือ เนื่องจากกฎหมายรัฐธรรมนูญที่เขียนโดยรัฐบาลทหารได้บัญญัติเงื่อนไขว่าผู้ที่เป็ประธานาธิบดีต้องไม่เป็นผู้ที่แต่งงานกับคนต่างชาติ กฎนี้ถูกเขียนขึ้นเพื่อกีดกันนางอองซานโดยแท้ เนื่องจากเธอได้แต่งงานกับชาวต่างชาติและลูกชายของเธอก็ถือสัญชาติอังกฤษด้วย และด้วยเหตุผลนี้ นางอองซาน ซู จี จึงไม่สามารถดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีคนต่อไปของสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ได้ (Aung San Suu Kyi can't become president)

ประธานาธิบดีบารัค โอบามา แห่งสหรัฐ แสดงความยินดีกับนางอองซาน ซูจี ผู้นำฝ่ายค้านเมียนมาร์ จากผลของความสำเร็จในการเลือกตั้งครั้งประวัติศาสตร์ ซึ่งดูเหมือนจะทำให้เมียนมาได้ตั้งรัฐบาลใหม่ทำเนียบขาวแถลงว่า ประธานาธิบดีบารัค โอบามา ได้โทรศัพท์มาแสดงความยินดีกับนางอองซาน ซูจี ผู้นำฝ่ายค้านคนสำคัญของเมียนมา และ เจ้าของรางวัลโนเบลสันติภาพ ซึ่งใช้เวลากว่า 10 ปี ถูกกักบริเวณแต่ภายในที่พัก โดยกล่าวชื่นชมในความพยายามที่ไม่มีที่ถอย และความเสียสละอย่างมากของเธอมานานหลายปี เพื่อส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอย่างสันติวิธี นอกจากนั้นแล้วประธานาธิบดีสหรัฐยังได้พูดคุยกับประธานาธิบดีเต็งเส่ง ของเมียนมา และชื่นชมการเลือกตั้งที่ผ่านมา ซึ่งหลายฝ่ายตั้งความหวังว่า จะนำประเทศไปสู่สันติและหลุดพ้นจากการปกครองของทหารมานานหลายสิบปี ทำเนียบขาวระบุอีกว่า นายโอบามาหวังว่าผลการเลือกตั้ง

⁶⁶ M Thai. ผลการเลือกตั้งเมียนมาร์ พรรค NLD ใกล้คว้าคะแนนเสียงข้างมากในรัฐสภา. ค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://news.mthai.com/hot-news/world-news/468465.html>

อย่างเป็นทางการที่จะประกาศออกมา จะเป็นที่ยอมรับและเคารพจากทุกฝ่าย และจะร่วมมือกันเพื่อจิตวิญญาณแห่งความเป็นเอกภาพ เพื่อให้ได้รัฐบาลตัวแทนจากเจตนารมณ์ของประชาชนเป็นสำคัญ ขณะนี้ พรรค NLD ใกล้จะได้เสียงข้างมากในรัฐสภา โดยได้ไปประมาณร้อยละ 80 ของที่นั่งที่ถูกประกาศออกมา แต่ 1 ใน 4 ของที่นั่งรัฐสภา ถูกจัดสรรให้กับกองทัพ ซึ่งจะหมายความว่ากองทัพยังคงมีอิทธิพลอย่างมากในรัฐสภา ทางด้านพลเอกอาวุโส มิน ออง ไล่ (MIN AUNG HLAING) ผู้บัญชาการกองกำลังติดอาวุธของเมียนมาร์ ประกาศว่า “กองทัพจะทำการที่ดีที่สุด ในการร่วมมือกับรัฐบาลใหม่” ระหว่างช่วงหลังการเลือกตั้ง และพลเอกเต็ง เส่ง ประธานาธิบดีเมียนมาร์ หัวหน้าพรรค USPD ก็ให้คำมั่นว่า “รัฐบาลของเขาจะเคารพการตัดสินใจและการเลือกตั้งของประชาชน และจะส่งมอบอำนาจให้รัฐบาลใหม่ตามกำหนด”⁶⁷

ภาพที่ 00 อองซานซูจีโบกมือให้ฝูงชน

ที่มา <http://www.manager.co.th/IndoChina/ViewNews.aspx?NewsID=9550000042290>

ประธานาธิบดีเต็ง เส่ง ผู้นำเมียนมาร์ แสดงความยินดีต่อพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย หรือ NLD ที่ชนะเลือกตั้งทั่วไปอย่างถล่มทลาย ขณะนี้นางออง ซาน ซูจี ส่งจดหมายเชิญ 3 บุคคลสำคัญทางการเมือง เข้าร่วมเจรจาสร้างความปรองดองแห่งชาตินางซูจี ได้ยื่นจดหมายเชิญนายพลมิน อ่อง ไล่ ผู้บัญชาการกองทัพ ประธานาธิบดีเต็ง เส่ง และนายฉ่วย มาน ประธานรัฐสภา เข้าร่วมหารือเพื่อความปรองดองแห่งชาติ ทั้งนี้ นายฉ่วย มาน ได้ตอบรับคำร้องขอจากนางซูจี แล้ว โดยระบุว่าเขาจะร่วมมือเพื่อสร้างสันติภาพและพัฒนาประเทศ ขณะที่ประธานาธิบดีเต็ง เส่ง ผู้นำเมียนมาร์การส่งจดหมายขอเจรจา 3 ฝ่ายมีขึ้น ขณะที่ผลการนับคะแนนอย่างเป็นทางการครั้งสุดท้ายของวันนี้ พรรค NLD ยังเดินหน้าโกยที่นั่งในสภาอย่างต่อเนื่อง โดยหนึ่งในเขตที่ กกด. ประกาศผลในวันนี้ มีเขตเลือกตั้งที่หมู่บ้านกอว์มู ที่นางอองซาน ซูจี ลงสมัครรับเลือกตั้งรวมอยู่ด้วย ซึ่งเธอก็สามารถรักษาเก้าอี้ ส.ส. ที่หมู่บ้านแห่งนี้ไว้ได้เป็นสมัยที่ 2 โดยสรุปแล้ว พรรค NLD ของซูจี ได้ที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรทั้งสิ้น 134 ที่นั่ง และสภาชนชาติ 77 ที่นั่ง รวมเป็น 211 ที่นั่ง คิดเป็นร้อยละ 90 จากจำนวนเก้าอี้ที่มีการประกาศออกมา ตั้งแต่วันที่ 8 พฤศจิกายน 2558 ขณะที่พรรค USPD ได้ที่นั่งรวม 2 สภา เพียง 12 ที่นั่งเท่านั้น โดยพรรค NLD ต้องการเสียงอย่างน้อย 329 ที่นั่ง เพื่อครองเสียงข้างมาก และเพียงพอต่อการเลือกประธานาธิบดีในต้นปีหน้า ด้านกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ พากันตั้งความหวังว่า พรรค NLD ที่มีความเป็นไปได้ที่จะได้จัดตั้งรัฐบาล จะสามารถยุติเหตุขัดแย้งระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ในเมียนมาร์ และเชื่อว่านางซูจี นำหยิบยกเรื่องนี้มาดำเนินการแก้ไขเป็นอันดับแรก แม้ว่านางซูจี ยังคงไม่ชัดเจนในการรักษาสีของกลุ่มชาติพันธุ์ก็ตาม⁶⁸

⁶⁷ เรื่องเล่าชิ้นนี้ 13 พฤศจิกายน 58. “โอบามา แสดงความยินดี อองซานซูจี คว้าชัยเลือกตั้งพม่า”. ค้นเมื่อ 18 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://morning-news.bectero.com/m/main.php?m=newsdetail&name=international&nid=61772>

⁶⁸ เรื่องเล่าชิ้นนี้ 12 พฤศจิกายน 58. เต็ง เส่ง แสดงความยินดีพรรคอองซานซูจีชนะเลือกตั้งพม่า. ค้นเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://morning-news.bectero.com/m/main.php?m=newsdetail&name=international&nid=6165>

7. เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์. **คู่มือ การค้าและการลงทุน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์**. (กรุงเทพฯ: สำนักข่าวพาณิชย์ กรมส่งเสริมการส่งออก, 2555).
- Chin Human Rights Organization. **THEMATIC BRIEFING: The state of freedom of religion or belief for Chin in Burma/Myanmar**. (Chiang Mai, Thailand: Phrasing Post Office, 2014). P. 16
- การรณรงค์หาเสียงของเมียนมาร์ คั่นเมื่อ 7 ธันวาคม 2558 จาก <http://www.komchadluek.net/detail/20151107/216503.html>
- การรณรงค์หาเสียงของเมียนมาร์ คั่นเมื่อ 7 ธันวาคม 2558 จาก <http://www.komchadluek.net/detail/20151109/216590.html>
- การรณรงค์หาเสียงของเมียนมาร์ คั่นเมื่อ 7 ธันวาคม 2558 จาก http://m.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1447660259
- ประชาชาติธุรกิจ. **พม่าจัดให้มีการเลือกตั้ง**. คั่นเมื่อ 18 พฤศจิกายน 2558 จาก http://m.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1447660259
- สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส Thai PBS. **สื่อรัฐบาลเมียนมาชี้การเลือกตั้ง 8 พ.ย. "เสรีและยุติธรรมที่สุดในรอบหลายทศวรรษ"**. คั่นเมื่อ คั่นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2558 จาก [news.thaipbs.or.th/สื่อรัฐบาลเมียนมาชี้การเลือกตั้ง](http://news.thaipbs.or.th/สื่อรัฐบาลเมียนมาชี้การเลือกตั้งหนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก. พรรครัฐบาลส่งสัญญาณยอมรับพ่ายเลือกตั้งเมียนมาร์. คั่นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2558 จาก http://www.komchadluek.net/detail/20151109/216590.html)
- หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก. **พรรครัฐบาลส่งสัญญาณยอมรับพ่ายเลือกตั้งเมียนมาร์**. คั่นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://www.komchadluek.net/detail/20151109/216590.html>
- สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส Thai PBS. **กตต.เมียนมาประกาศ "อง ซาน ซู จี" ชนะการเลือกตั้งในย่างกุ้ง**. คั่นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2558 จาก news.thaipbs.or.th/.../ปิดหีบเลือกตั้งเมียนมาร์
- หนังสือพิมพ์ไทยรัฐออนไลน์. **"NLD" ฉลองชัยชนะเลือกตั้งเมียนมาร์**. คั่นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://www.thairath.co.th/clip/29897>
- นายฉ่วย มาน ประธานรัฐสภาเมียนมาร์ **แถลงรับความพ่ายแพ้พรรคฝ่ายค้านของนางองซาน ซูจี**. คั่นเมื่อ 7 ธันวาคม 2558 จาก <http://news.mthai.com/hot-news/world-news/468335.html>
- M Thai. **ผลการเลือกตั้งเมียนมาร์ พรรค NLD ใกล้คว้าคะแนนเสียงข้างมากในรัฐสภา**. คั่นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://news.mthai.com/hot-news/world-news/468465.html>
- องซานซูจีโบกมือให้ฝูงชน. คั่นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://www.manager.co.th/IndoChina/ViewNews.aspx?NewsID=9550000042290>
- เรื่องเล่าเช้านี้ 13 พฤศจิกายน 58. **"โอบามา แสดงความยินดี องซานซูจี คว้าชัยเลือกตั้งพม่า"**. คั่นเมื่อ 18 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://morning-news.bectero.com/m/main.php?m=newsdetail&cname=international&nid=61772>
- เรื่องเล่าเช้านี้ 12 พฤศจิกายน 58. **เต็ง เส่ง แสดงความยินดีพรรคองซานซูจีชนะเลือกตั้งพม่า**. คั่นเมื่อ 16 พฤศจิกายน 2558 จาก <http://morning-news.bectero.com/m/main.php?m=newsdetail&cname=>